

نوبت آزمون: خرداد ۱۴۰۲	به نام خدا	نام و نام خانوادگی:
پایه یازدهم	آموزش و پرورش ناحیه ۴ تبریز	
رشته انسانی	دبیرستان نمونه دولتی شهید مسافری	
شماره داوطلب:	مدت آزمون: ۸۰ دقیقه	سوالات آزمون علوم و فنون ۲
تعداد صفحه: ۴	طراح سوال: لیلا پوزیده	تاریخ آزمون:

الف) مبانی تحلیل متن، تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)

۱- جریان ساده نویسی نثر در قرن هفتم در کدام آثار نمود پیدا کرد؟ (ذکر دو اثر) (۰/۵)

۲- کدامیک از دو اثر عرفانی زیر در قالب نظم بوده و با تمثیل و حکایت به پایان رسیده است؟ (۰/۲۵)

الف) عشاق نامه ب) لمعات

۳- درستی یا نادرستی عبارات زیر را تعیین کنید. (۰/۵)

الف) از ویژگیهای ادبی نثر سبک عراقی، توجه به ظاهرسازی و پرداختن به استعارات دور از ذهن بود.

درست نادرست

ب) کتاب بابرنامه نوشته ظهیرالدین بابر، بیانگر اهمیت کاربرد زبان فارسی است.

درست نادرست

۴- جای خالی را با کلمه مناسب پر کنید. (۰/۲۵)

- پرهیز از زهد ریایی، توجه به صفا و پالایش درون و از مفاهیم و اندیشه های شعر سبک عراقی است.

۵- واقع گرایی شاخصه اصلی کدام شاعر قرن دهم است؟ (۰/۲۵)

۶- از مضامین اشعار قرن یازدهم یک مورد بنویسید. (۰/۲۵)

۷- نتیجه وابسته نبودن شعر به دربار و از بین رفتن مدیحه سرایان درباری در قرن یازدهم چه بود؟ (۰/۲۵)

۸- یکی از دلایل حذف مختصات سبکی زبان قدیم در آثار سبک هندی را بنویسید. (۰/۵)

۹- موارد صحیح ستون الف را به ستون ب ارتباط دهید (یک مورد در ستون ب اضافی است) (۰/۷۵)

ب

الف

- از جمله کتاب هایی است که در خارج از ایران نوشته شده است

- رشحات عین الحیات

- کتابی است در زمینه تاریخ که به نثر ساده نوشته شده است

- شرف نامه بدلیسی

- موضوع این اثر عرفانی است و از علی بن حسین واعظ کاشفی است

- عالم آرای عباسی

- جامع عباسی

۱۰- چرا نثر سبک هندی از دیدگاه ادبی ارزشمند نیست توضیح دهید. (۰/۵)

۱- هر کدام از مصراع های زیر از تکرار کدام رکن عروضی تشکیل شده است؟ (۵/۰)

الف) روزگار است این که گه عزت دهد گه خوار دارد (ب) در خود نمی بینم که من بی او توانم ساختن

۲- کدام گزینه، مصداق مناسبی برای « انتقال تداوم و تکرار منظم » است؟ (۲۵/۰)

الف) باز و بسته شدن درها و پنجره ها (ب) گردش فصل ها

۳- مشخص کنید عبارت زیر درست است یا نادرست؟ (۲۵/۰)

مصراع « خداوندا شبم را روز گردان » دارای ۳ رکن مفاعیلن است. درست نادرست

۴- با توجه به آهنگ بیت زیر، با ذوق خود پایه آوایی مناسب (غیر از واژه های بیت) را تولید کنید و در جاهای خالی بنویسید. (۵/۰)

الف) مکن پیش دیوار غیبت بسی = مَ کن پی / شِ دی وا / ر غی بت /

ب) یار مرا غار مرا عشق جگر خوار مرا = یار مَ را / / عِش قِ جِ گر / خار م را

۵- مرز پایه های آوایی بیت زیر را مشخص کنید. (۱)

عشق سیمرغ است کاو را دام نیست / در دو عالم زو نشان و نام نیست

۶- پایه های آوایی بیت زیر را همراه با خط عروضی تفکیک کنید و بنویسید. (۲)

- جرمی ندارم بیش از این کز جان وفا دارم تو را / و ر قصد آزارم کنی هرگز نیازم تو را

۷- وزن بیت « گر تمنای تو از خاطر نا شاد رود / داغ عشق تو گلی نیست که از یاد رود » کدامیک از گزینه های زیر است؟ (۵/۰)

الف) فعلاتن فعلاتن فعلمن (ب) فاعلاتن فعلاتن فعلمن

۸- کدامیک از دو بیت زیر می تواند دو وزن معادل داشته باشد؟ آن را مشخص کنید. (۲۵/۰)

الف) دایم گل این بستان شاداب نمی ماند / دریاب ضعیفان را در وقت توانایی

ب) برو ای گدای مسکین در خانه علی زن / که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را

۹- بیت زیر را بر اساس برش سه تایی - چهار تایی تفکیک کنید و وزن لازم را به دست آورید. (۵/۰)

- دندان هر قصری پندی دهدت نونو / پند سر دندانه بشنو ز بن دندان

۱۰- آرایش پایه ها در اوزان همسان دو لختی کدام گزینه است؟ (۲۵/۰)

الف) (ب) /

- ۱- در عبارت زیر کدامیک از ارکان تشبیه محذوف است؟ (۰/۵)
- آتش خشم اول در خداوند (صاحب) خشم افتد پس آنگه زبانه به خصم رسد یا نرسد
- ۲- در بیت زیر تشبیه فشرده و گسترده را مشخص کنید. (۱)
- تو زبون تن خاکی و چو باد / توسن عمر تو در تاختن است
توسن: اسب سرکش
- ۳- در کدام گزینه آرایه مجاز بکار نرفته است؟ (۰/۵)
- الف) سر برگ گل ندارم ز چه رو روم به گلشن / که شنیده ام ز گل ها همه بوی بی وفایی
ب) خروشی بر آمد ز دشت و ز شهر / غم آمد جهان را از آن کار بهر
ج) به یاد روی شیرین بیت می گفت / چو آتش تیشه می زد کوه می سفت
د) گه نعره زدی بلبل گه جامه دریدی گل / با یاد تو افتادم از یاد برفت آنها
- ۴- در بیت زیر مجاز و قرینه آن را مشخص کنید. (۰/۵)
- دست در حلقه ی آن زلف دو تا نتوان کرد / تکیه بر عهد تو و باد صبا نتوان کرد
- ۵- استعاره را در بیت زیر بیابید و نوع آن (مصرحه - مکنیه) را بنویسید. (۰/۵)
- هزار نقش بر آرد زمانه و نبود / یکی چنان که در آینه ی تصور ماست
- ۶- استعاره موجود در بیت زیر را به تشبیه تبدیل کنید. (۰/۷۵)
- آینه ات دانی چرا غماز نیست؟ / چون که زنگار از رخس ممتاز نیست
- ۷- بیت زیر را بخوانید و تشبیه موجود در آن را به استعاره مکنیه تبدیل کنید. (۰/۷۵)
- هر چه به گرد خویشتن می نگرم در این چمن / آینه ی ضمیر من جز تو نمی دهد نشان
- ۸- در همه ی گزینه ها اضافه استعاری وجود دارد به جز (۰/۲۵)
- الف) دیده عقل مست تو چرخه ی چرخ پست تو
ب) الا ای باد شبگیری بگو آن ماه مجلس را
ج) تو را ز کنگره عرش می زنند صغیر
د) ما ابروی فقر و قناعت نمی بریم
- ۹- کنایات ابیات زیر را بیابید و مفهوم کنایات را بنویسید. (۱)
- الف) یکی نغز بازی کند روزگار / که بنشاندت پیش آموزگار
ب) از در در آمدی و من از خود به در شدم / گویی کزین جهان به جهان دگر شدم

۱۰- مفهوم کنایی عبارت مشخص شده را بنویسید. (۰/۲۵)

- نقشی بر آب می زخم از گریه حالیا / تا کی شود قرین حقیقت مجاز من

(د) نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

۱- عبارت زیر را بخوانید و دو مورد از ویژگیهای ادبی آن را بنویسید. (۱)

- پس از ابر کرم باران محبت بر خاک آدم بارید و خاک را گل کرد و به ید قدرت در گل از گل دل کرد.

۲- ابیات زیر را از نظر قلمرو فکری بررسی کنید. (۰/۵)

- آتش است آب دیده ی مظلوم / چون روان گشت خشک و تر سوزد

- تو چو شمعی از او هراسان باش / که اول آتش ز شمع سر سوزد

۳- ابیات زیر را از نظر ویژگیهای خواسته شده بررسی کنید. (ذکر یک مورد برای هر قسمت) (۰/۵)

الف) گر تمنای تو از خاطر ناشاد رود / داغ عشق تو گلی نیست که از یاد رود

نرود حسرت آن چاه ز نخدان از دل / تشبیه را آب محال است که از یاد رود (قلمرو ادبی)

ب) حلقه ی چشم غزالان حلقه ی زنجیر ماست / دائم از راه نظر در بند و زندانیم ما (قلمرو فکری)

۴- بیت زیر از صائب دارای کدام ویژگی فکری سبک هندی است؟ (۰/۵)

- رای روشن ز بزرگان کهنسال طلب / آبها صاف در ایام خزان می گردد (صائب)

۵- در بیت زیر کدام مشخصه ی سبکی «عصر صائب» را می توان دید؟ (۰/۲۵)

- بخیه ی کفشم اگر دندان نما شد عیب نیست / خنده می آرد همی بر هرزه گردی های من

الف) حس آمیزی و تضاد

ب) اسلوب معادله و کنایه

ج) استفاده از عبارات عامیانه و حسن تعلیل

د) وجود زبان محاوره و تضاد

۶- متن زیر را بخوانید و به سؤالات آمده پاسخ دهید.

« از طبقه علیه شعرا که ناظران مناظم سخن پیرایی و پیرانه بندان سلسله ی معنی آراییی اند در آن هنگام در اردوی معلّا و

ممالک محروسه شاعران سخنور و سخنوران بلاغت گستر بی شمار بودند.» (اسکندر بیگ ترکمان)

الف) متن فوق از کدام کتاب نویسنده است و موضوع کتاب چیست؟ (۰/۵)

ب) یک مورد ویژگی ادبی بیابید و بنویسید. (۰/۲۵)

ج) در متن بالا یک مورد مطابقت صفت و موصوف و یک مورد تتابع اضافات پیدا کنید و بنویسید. (۰/۵)